

ΕΤΕΚ: Θλίψη για την καταστροφική πυρκαγιά, έντονος προβληματισμός και εισηγήσεις για βελτίωση

Το ΕΤΕΚ εκφράζει τη βαθύτατη θλίψη και την οδύνη του για την καταστροφική πυρκαγιά που δυστυχώς είχε ως συνέπεια, πέραν των υλικών ζημιών και της περιβαλλοντικής καταστροφής, την τραγική απώλεια τεσσάρων ανθρώπινων ζωών.

Άμεση προτεραιότητα είναι η παροχή ανακουφιστικής βοήθειας στους πληγέντες και η ταχεία αποκατάσταση των υποδομών (ηλεκτροδότηση, υδροδότηση, δρόμοι κλπ.) των πληγείσων περιοχών καθώς και των κτηριακών υποδομών και εγκαταστάσεων που έχουν υποστεί ζημιές. Το ΕΤΕΚ έχει ήδη κάνει σχετικές συστάσεις και κάλεσε τους πολίτες να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί όταν θα μεταβούν στις πληγείσες από τις πυρκαγιές οικοδομές τους (θέματα στατικότητας, ασφάλειας ηλεκτρικής εγκατάστασης και άλλα)

Σε σχέση με ενέργειες που πρέπει να γίνουν, το ΕΤΕΚ έχει ετοιμάσει μία πρώτη δέσμη επισημάνσεων και εισηγήσεων και την καταθέτει δημόσια ενόψει και του γεγονότος ότι το θέμα θα απασχολήσει άμεσα ευρύτερα την Πολιτεία.

Εμπειρογνώμονες και ειδικοί στο θέμα συμφωνούν ότι η πρόληψη, η αμεσότητα εντοπισμού και ταχείας παρέμβασης είναι καθοριστική στον περιορισμό της πυρκαγιάς και στη μείωση του κινδύνου ανεξέλεγκτης εξάπλωσής της. Στο πλαίσιο αυτό, η δέσμη των εισηγήσεων του ΕΤΕΚ είναι διαχωρισμένη σε μέτρα που αφορούν την πρόληψη, θέματα άμεσης ανταπόκρισης, γενικότερα θέματα συντονισμού, εξοπλισμού κλπ. και τέλος σε θέματα αναδάσωσης και αποκατάστασης των πληγείσων περιοχών.

Πρόληψη

(1) Θα πρέπει να αξιολογηθεί και να εξαντληθεί η δυνατότητα αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών (χρήση drones με κάμερες, επίγειων καμερών παρακολούθησης, αισθητήρων σε κρίσιμα σημεία κλπ.) που θα συμβάλουν στον άμεσο εντοπισμό, την έγκαιρη προειδοποίηση και στην εκκένωση περιοχών στην περίπτωση πυρκαγιάς (υπάρχουν σχετικά διεθνή ή και ευρωπαϊκά πρότυπα, ISO/EN, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν).

(2) Το θέμα της μεμονωμένης κατοικίας, αλλά και της επέκτασης ζωνών σε περιοχές με έντονη βλάστηση θα πρέπει να ξανα-προβληματίσει όλους. Υφιστάμενες μεμονωμένες κατοικίες οφείλουν να συμμορφώνονται με συγκεκριμένες απαιτήσεις πυροπροστασίας, όπως λ.χ. τακτικός καθαρισμός του περιμετρικού χώρου της οικοδομής, ορισμός ζωνών πυροπροστασίας, ύπαρξη παρακείμενων δεξαμενών νερού, φύτευση βραδύκαυστων θάμνων-δέντρων. Η πάγια θέση του ΕΤΕΚ είναι πως η πολιτική της μεμονωμένης κατοικίας απέτυχε σε όλα τα επίπεδα και πρέπει να τερματιστεί άμεσα, ιδιαίτερα σε ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές.

(3) Η επίλυση τυχόν νομικών ζητημάτων σε ότι αφορά τη δυστοκία παρέμβασης σε ιδιωτική γη σε σχέση με τον καθορισμό αντιπυρικών ζωνών. Επίσης, θα πρέπει να

καθοριστεί το ποιος έχει την ευθύνη της τακτικής επιτήρησης των ζωνών, ώστε να διασφαλίζεται ότι τηρούνται οι σχεδιασμοί για τις αντιπυρικές ζώνες.

(4) Η καθολική απαγόρευση του καψαλίσματος και η αναζήτηση άλλων λύσεων με τη βοήθεια ειδικών στο θέμα ορθής διαχείρισης της γεωργικής γης αλλά και της γης περιμετρικά αυτής, ειδικά εκεί που γειτνιάζει με δάση

(5) Οι νομοθεσίες που αφορούν ποινές θα πρέπει να εναρμονιστούν και να καθοριστούν αυστηρότατες και παραδειγματικές ποινές για εμπρησμούς ή άναμμα φωτιάς σε απαγορευμένες περιοχές.

(6) Η οργάνωση των κοινοτήτων είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Οι κοινότητες έχουν τον πρώτο λόγο σε θέματα πρόληψης (αντιπυρικές ζώνες, κατάσταση δασικών δρόμων, καθαρισμοί, φύτευση φυτών πυροπροστασίας, συντήρηση υποδομών κλπ.) και θα πρέπει να είναι οι πρώτοι φρουροί της υπαίθρου και των δασών. Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί η εφαρμογή του θεσμού των δασοπαρατηρητών. Νοείται πως η Πολιτεία θα πρέπει να ορίσει Συντονιστή που θα είναι υπεύθυνος για την ετοιμασία και παρακολούθηση Σχεδίου Δράσης με επιμέρους στόχους, χρονοδιαγράμματα κλπ.

(7) Να επιδιωχθούν βέλτιστες λύσεις για μείωση της πιθανότητας πυρκαγιάς από καλώδια ή μετασχηματιστές ηλεκτρικού ρεύματος.

(8) Καλλιέργεια παιδείας (από τα σχολεία) στο θέμα της ατομικής και συλλογικής ευθύνης που όλοι έχουμε προς το δάσος και την ύπαιθρο.

Άμεση ανταπόκριση

(9) Ο βαθμός ετοιμότητας των Κοινοτήτων είναι καθοριστικός. Θα πρέπει όλες οι κοινότητες να έχουν εξοπλισμό και εκπαιδευμένη ομάδα άμεσης ανταπόκρισης. Πρέπει να υπάρχει συντονισμός και συνεχιζόμενη εκπαίδευση ώστε οι ομάδες αυτές να δρουν στην γένεση της πυρκαγιάς και να έχουν την ικανότητα άμεσης παρέμβασης.

(10) Το θέμα της βέλτιστης αξιοποίησης των εθελοντών (υπάρχουν σχετικά διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, ISO/EN) δυστυχώς παραμένει προβληματικό, παρόλο που αυτή η ανάγκη εντοπίστηκε από το 2016. Επείγει να ολοκληρωθούν θέματα οργάνωσης, εκπαίδευσης εθελοντών, δημιουργίας μητρώου και πρωτοκόλλων και ταχείας ένταξης τους στην ευρύτερη προσπάθεια καταπολέμησης της πυρκαγιάς. Ειδικότερα οι Μηχανικοί οι οποίοι έχουν ένα σχετικό υπόβαθρο, εφόσον γίνει η απαραίτητη οργάνωση και σχεδιασμός, μπορούν να βοηθήσουν σε διάφορες πτυχές στην αντιμετώπιση μιας πυρκαγιάς και θεμάτων της επόμενης ημέρας.

Γενικότερα θέματα, θέματα εξοπλισμού, συντονισμού

(11) Δυστυχώς το θέμα συντονισμού και του ποιος έχει την ευθύνη της άμεσης αντίδρασης κ.λπ εξακολουθεί να είναι προβληματικό. Επίσης, ο υφιστάμενος εξοπλισμός του Κέντρου Συντονισμού χρήζει άμεσα αναβάθμισης.

(12) Θα πρέπει να μελετηθούν, να αξιολογηθούν και να ληφθούν αποφάσεις το συντομότερο δυνατό σε ότι αφορά τα θέματα εξοπλισμού (αγορά, ενοικίαση κλπ.) και συνεργασιών περιλαμβανομένου και των πτητικών μέσων. Σημαντικό είναι και το θέμα της συντήρησης του εξοπλισμού. Η προσέγγιση δεν θα πρέπει να είναι κοντόφθαλμα μόνο δημοσιονομική. Από την άλλη, εναλλακτικές προτάσεις πρέπει να αξιολογούνται στη λογική της κόστους – οφέλους και ανταποδοτικότητας. Στο πλαίσιο της βελτίωσης των υφιστάμενων δυνατοτήτων σε ότι αφορά τις υποδομές να αξιολογηθεί και η δημιουργία σημείων αποθήκευσης - υδροδότησης σε κρίσιμα σημεία πέραξ και εντός δασικών περιοχών.

Αναδάσωση – αποκατάσταση της πληγείσας περιοχής

(13) Γίνεται εισήγηση για τη δημιουργία λογαριασμού (ταμείο) που θα χρηματοδοτηθεί από το κράτος και να αναζητηθούν πηγές επιπλέον οικονομικής ενίσχυσης του. Πριν από αυτό, να συσταθεί και γνωστοποιηθεί εθνική επιτροπή αποτελούμενη από επιστήμονες και άτομα εγνωσμένου κύρους για τον καθορισμό πολιτικής και τη διαχείριση του ταμείου, υπό όρους ιδιωτικού δικαίου και μακριά από διαδικασίες δημοσίου, σε συνεννόηση με το Τμήμα Δασών και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες. Στο ίδιο πλαίσιο, να γίνει σχεδιασμός 5-ετίας για δράσεις και προδέσμευση ποσών από το κράτος για την περίοδο αυτή.

(14) Υλοποίηση άμεσων ενεργειών για τη δημιουργία μικρών αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών κατασκευών και έργων (πριν το φθινόπωρο) .

Τέλος, και χωρίς να τίθεται υπό αμφισβήτηση η τιτάνια προσπάθεια των εμπλεκόμενων αρχών στην καταπολέμηση της πυρκαγιάς, θα πρέπει στα πλαίσια συνεχιζόμενης βελτίωσης να αξιολογηθεί κατά πόσο οι σχεδιασμοί πρόληψης και οι μηχανισμοί άμεσης επέμβασης (εντοπισμός, πρώτη ενημέρωση, πρώτη παρέμβαση κλπ) ενεργοποιήθηκαν και λειτούργησαν σύμφωνα με τους σχεδιασμούς ή είχαν κενά και εντοπίζονται περιθώρια βελτίωσης. Δηλαδή να υλοποιηθεί ένα λεπτομερές audit προ του γεγονότος της πυρκαγιάς και των πρώτων 90 λεπτών. Νοείται πως μία τέτοια αξιολόγηση θα πρέπει να γίνεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.

Σημειώνεται πως το ΕΤΕΚ και οι μηχανικοί είναι στη διάθεση της Πολιτείας για την υλοποίηση όλων των πιο πάνω ή και οποιοσδήποτε άλλων μέτρων αποφασιστούν στα οποία, το Τεχνικό Επιμελητήριο μπορεί να συνδράμει.